Recōmendatio licenciandorū in decretis facta parisius per Magistrū Jobem Garson

Quesiuerit forsā aliqs cur a vincul scholastice exercitationis sūt hi venerabiles viri ita multiplici tā nūero qz merito velut in libertatē qndā adducti Rndemus per verba summi legislatoris dei in euāgelio dicētis Dns his opus habet Originalit Mat.xxi. Marci.xi. Luce.xix. Quisquis eni oculos sue ꝑsiderationis per vniuersā ecclam deducere voluerit inueniet tā velut aliquaz domū grandē iuxta ꝓphicam exclamationē O israel qz magna est domus dei et ingens locus possessionis eius. ꝑsidet huic eccie dns nr ihs xpus tanqz filius heres in domo sua dei pris sui ꝑm aplm heb. ꝑmo Propterea loquēs in pabol frequenter noiauit premfamilias. recte ꝓsus qz familiā habet multiplicē mirabili officiorū ordinum qz varietate ꝑstitutā. qui etsi cūcta per se ipm agere posset. disponere volens tñ nos coadiutores esse suos ꝑm aplm ac pinde bonitatis sue pticipes fieri. Assumit hoies ad obsequiū suū nimirū qz iumento etiā vti dignatus est dum misit discipulos suos vt soluerēt asinā et pullū eius et vt dicerent interrogantibus qz dns his opus habet hec ꝑm lram Sed a lra traducamus si placz verbū istud ad mysteriū oueniens laudib' horū spectabiliū et eruditorꝫ virorū Ita enim mos ita eni ius exigit vt laudent et dicam' qz dns his opus habet Quis dns? Jam dictū est. dns dominantiū et rex regum cui seruire regnare est glo. Rhō. ꝑ. Cui' agi frenis sūma liberta est Boeti' de ꝑsolatione Cuius seruitute gloriabatur theologisans aghates. sūma inquiens ingenuitas ista est in qua xpi seruitus cōprobat Qua in re protinus ostendit laus egregia doctissimorꝫ q interligniū bacalariorum istorꝫ qm tanti talisqz dni seruos se dedicare studuerūt nec seruos qualescunqz sed viriles seruos. Dns inquit his opus habet. Ecce nobilitas insinuatur qa tali subsunt dno . Et vtilitas quia dns his opus habet. Sunt qui se seruos viles et inutiles sub quadā falsa specie libtatis et dominij sub diderūt hi sb dominio carnis tanqz latrinarij. de quibus ad Rom. xvi. et ad Philippen. iij. Quorū deus venter et gloria in confusione. Sunt qui seruiunt mundo vel māmone quos notauit christ' dicēs Nō potestis deo seruire et māmone. Sunt qui seruiunt diabolo et peccato Nā a quo quis superat' est eius seruus efficit. ij. Pet. ij. et q facit peccatum seruus est peccati. Ijos autem meliori consilio q mēte sprētis his non tam dnis qz tyrannis crudelibus serui facti estis deo ita vt appellandus sit quilibz seruus fidelis et prudens quē constituit dns sup familiam suā. nam

dñs his seruis opus habet. dñs itaqz vobis opus habet O specta biles et prudētes viri q hoc ad re gimen sue familie grandis q̃etum et tranquillū Ad quid? sane vt do ceatis eam iudicia iustitie reddere vnicuiqz qd suū est Ea enīz demū vera par erit ea gubernatio ido/ nea. ea seruitus placens dño si ma net vnicuiqz debitus ordo. Ordo aūt quid aliud est nisi pariū dispa riūqz rerū sua vnicuiqz tribuēs col locatio? Hūc ordinē docere habe tis o venerabiles licētiandi quib' dñs in hoc opus habet vt omnis de familia sua reddat ei religionē latrie. puritatē oscie. charitatē ad primū. equitatē ad iudiciuz vt sic ordinet quilibet hō oueniente q̃ ad tpalium ministrationez Secdo quo ad spūalium dispensationē q hoc secdo in ordine ad primū Ter tio quo ad emendationē oscientie quo ad seipm. Quarto quo ad ex/ hibitionē reuerentie et latrie quo ad deū Hec sūt q̃ttuor pncipalia circa q̃ versat oim sacrorū cano/ nū lex atqz traditio docēs se regē deū colere. neminē ledere. rem suā vnicuiqz tribuere. quorz notitia q̃z sit nēaria familie dñi nullus igno/ rat. intelligēs ꝓpterea nullas indu cias pbationes ocordātiarū vel auctoritatū qz neqz nēe est cū late pateāt. neqz ignorātibus leges lo quor. pspicuū est igit qm dñs vo/ bis venerabilib' licentiandis op' habet pūposito pm depositionē testificationēqz doctorz vestrorū q alior gp hanc notitiā sacrorz cano nū fuistis assecuti Hec quippe no titia iuxta mysticū sensū asina do/ mino seruiēs. pullus vēo discipul' eius studiosus intelligi potuerat. Sed omni psecutione talis meta phore veniam' ad illud qd obstre punt et opponunt aliqui dicentes Oportz fatemur ista cogitare que sub q̃ternario cōplexa sūt. sez rem suā vnicuiqz tribuere. primum nō ledere. se regere. deū colere. Sz cū in alijs facultatib' sufficienter hec doceant q sciantur. quomō nō fru stra. quō nō supflue adiūcta dicet hec facultas decretorz cuz suis p fessorib' q studiose de quibus asse rit qm dñs his op' habet? frustra quippe fit per plura quod pt fieri per paucioza. additio igit facultatis decretorz neqz nēitatem habe/ bit neqz vtilitatē Et inqunt gp rem suā tpalē vnicuiqz tribuere docet sufficienē leges humane fūdate in phia mozali que cuilibet naturaliter impssa. pm quas leges instituitur et regit ad plenū in tpalibus suis vita pns. Per has ro canonicas traditiones visa est als pl' turbari et litibus affligi policia ecclesie q̃z trāquillitate letari Et rursus gp re liqua tria que vel spūalem conuer sationē hoim inter se. vel emenda/ tionē ꝓprie conscie cuiuslibet in se. vel cultū latrie ad deum respiciūt sunt in sacris litteris abunde tra/ dite. alioqn xpūs hō et idez deus cuius perfecta sunt opera vt dicit moyses instituisset minus perfecte ecclesiasticā domum suam que nec suo nec longo postmodū tempoē

canones istos habuit Alio qn insu
per lex euãgelica traderet insuffici
enter mãdata de qbus dñs asse/
rit Si vis ad vitam ingredi serua
mãdata Et iterũ hoc fac q viues
Ad sũmã redit ergo hec calumnia
dñs inquiũt p regimine sue fami
lie in tpalibus dedit leges ciuiles
et p spũaliuz gubernatione tradi
dit euãgelicos canones.aliã vero
nõ ẽ inuenire vitã nisi vel tpalem
que per leges regiť.vel spiritualez
quaz euangelica lex sufficienť insti
tuit Nõne ergo cõcludere licet q
nequaqz dñs his id est canonistis
opus haberet? Sed qd dicem' ad
hec doctissimi et sapientes viri pa
tres et ffes.quid huic calũnie re/
spõdebim'? Rñdebimus per cõsi
derationes aliquas geometricoq
doctrinali ordine positas ꝑm qs
patebit a radice nĉitas q op' dño
rum iuristarũ Patebũt insuper di/
stinctiones aliq de iuribus canoni
bus et legibus Iste eniz doctrine
moralis modus optim' est.duz fit
resolutio ad certa.dumqz separatur
ꝑciosũ a vili et qsi sub oculis vnũ/
quodqz separũ ab alio reponitur
qd cõfuse positum fallere poterat
inspicientes Potuerat cito induci
declamatoria et velut oratoria cõ
mendatio sup vris ꝑconijs singla
ribus.attamẽ excitatio studiosa vi
cit.iubens talia singularia ad ves/
perias singulos linqui.et ea nunc
dicere q plus eruditionis schola/
stice noscunť cõtinere . Inuestiga
mus igiť a fundamẽto causas ne/
cessarie institutõnis qre
dñs his op' hz Et p hoc sit hec

Prima consideratio

incipiẽs ex alto dñs per suũ velle
impiosum et potestatiuũ et primũ
radicale fũdamentũ omnis legis
vel canonis hoc Amb i hexame/
ron secutus Basiliũ posuit dicens
q ꝑma lex oim ẽ diuina volũtas.
volũtas illius ius suum vnicuiqz
tribuens Nullius aũt est ꝑpetuaz
cõstans voluntas nisi dei

Scda consid

Dñs indidit cuilibet rei tantũ de
lege qntuz de entitate et bonitate
Omnia eni fecit in numero pondẽ
et mẽsura et ita sub lege certa Dit
Boetius quippe Sicut fecit omia
ꝓter se et ad se sic omnibus dedit
viam certam tẽdentiũ ad se que di
citur appetit' vel amor et pondus
trahens rem ad suũ dñatiuũ et ini
ciale ꝑncipiũ qd eẽ ipe vt sit ipe al
pha et o ꝑncipiũ et finis Potuẽat
hic fieri lõga deductõ de legibus
varijs rerum tã in celo qz in terra
aut in mari et in oibus abyssis in
volucribus celi et qdrupedib' tre
et piscib' maris Sz omittam' hec
q dicamus p tertia cõsideratione

Tercia consid

Dñs sicut fecit hoiem vt sibi soli
subiectus dñaretur ceteris rebus
mortalibus ita sibi indidit pre cete
ris rationes tanqz legem intimaz
et viuã.neqz eniz ꝓter aliud dicit
homo factus ad imaginẽ et simili
tudinẽ dei,quia sui capax per rõm

effectus est ꝑm Dugl. ⁊ expositoēs catholicos. hoc viderūt pbi q̄ naturas aliarū rerū dixerunt regi a rōne separata velut ab intelligentia nō errante. homi vero rōem ꝓpriā cōiunxerūt quā dixerūt reginaz in suo microcosmo. quēadmodū suo modo longe tū excellētiori dñs in macrocosmo principatur.

Quarta consideratio

Dñs indiderat hōi rōem integrā et purā tanqz sufficiens ꝑncipiuz regitiuū sui ipsius ⁊ quo ad deuz et quo ad ꝓrimū. ⁊ quo ad corp⁹ ꝓriū et ad aliud qd̄libet infinitū. Alioq̄n quō verū esset illd̄ moysi iā allegatū? Dei perfecta sūt opa Quō ꝑterea verū esset illd̄ pbicuz De⁹ et natura nō deficiūt in nēa/ rīs. si mor ab exordio nō dedisset deus hōi sufficiēs ꝑncipiū sui ipi⁹ regitiuū et ordinatiuū atqz regla/ tiuū? Dedit vero dū hominē instituit sub regula rectissima quā ap/ pellam⁹ originalē iustitiā que per oīnia dformis erat q̄ntū oportuit ipi ꝑme ⁊ dstanti iustitie que de⁹ ē. per quā reddidisset homo vnicui/ qz ius suū id est qd̄ suuz erat. deo videlz reuēntiā sine cōdictiōe. p/ ximo amicitiā sine dissensione Corpori obediaz ad rōnem sine rebellione Ceteris inferiorib⁹ dñatiōez regitiuā sine impugnatione

Quinta consid

Dñs non habuisset opus legistis vel canonistis in statu nature ꝑmitus instituere. sicut nec habebit op⁹ in statu nature glorificate Quare? qz cuilibet fuisset lex sufficienē in/ scp̄ta in libro cordis sui nec opus erat vt quis eū doceret iudicia iustitie per iura vel leges aut canones humano studio opositos vel libris aratis qd̄ de futuro statu sonat illud ꝓpheticū Dabo leges meas in cordibus eorum

Sexta consid

Dñs opus habuit iuristis legistis et canonistis mō locutionis preexposito Postqz hō cum in honore esset nō intellexit cōparatus ē iumentis insipiētibus ⁊ similis factus est illis Obscurato nimirū libro cor/ dis interiori et velut oblitterato ⁊ male cōtracto per diuersas passi/ ones vix poterat legi. vix ab hoie discerni quid rectum ab obliquo. quid bonū a malo. q̄d iustū ab iniusto. quid dareē ergo liber extrinsecus continens leges et p̄cepta p traditionē dei et hoim sapiētiorū quoꝝ lucidiora adhuc erant corda vel per diuinā celitus illustrati/ onem. vel per humanā ⁊ diuturnā inuestigationē iuuantibus ad hoc ipm morib⁹ bonis que miro mō illumināt sicut de alīs dictū est q̄ excecauit eos malicia eoꝝ? Dnima enim viri iusti annūciat aliq̄ vēa pl⁹ qz septē speculatores cōstituti in excelsum ad speculandum Dit sapiens Potuerant hic induci speculationes grate multum inde obscu/ ratione vel oblitteratōne libri cor/ dis quod est speculū quoddā vēitatis ⁊ hoc per compationem ad

varios modos diuersos quibus specula materialia distorquent ne reddāt veras imagines sed pas speculationes posuit Oresme de cōfiguratione qualitatū. illic videant

Septima consid

Dñs instituit primū canonistam et legistam ipm adam Congruebat quippe imo opus erat vt adā qui pater oim per propagationē carnis esse debuerat. fieret etiā pater per gubernationē et instructionē. ac p inde sicut in artibus pro corporis regimine ncarñs adam post pcm fuit per diuinā inspirationē erudi tus. de ncarñs inq̄ nō solum quo ad esse sed quo ad bene cē. quāto ampli⁹ opus erat pro bene eē ipi⁹ anime quo ad scias et virtutes ipm diuinit⁹ illustrari q per ipm pores filios eius de generatione in generationē hoc est traditio ipius Jo sephi in libro antiqtatū. cui consonat apta ratio Sic dicit Gen. ꝓ dñs fecit ipi ade tūicas pelliceas hoc est vt opari fas est fieri docuit sicut pare cibos. vti medicinis. colere agros. et ita de reliquis habetur palā ex istis vñ pma fuit origo et causa cuiuslibet artis q inuēcio scientie et facultatis

Octaua consideratio

Dñs vltra legem nature nō soluz instituit de qua dictū est. sed etiaz de summitate deriuate ac in posteros promulgate que dicit lex antiq̄ fundat hec consideratio sicut sexta. plabente enim natura de vicio in viciū. plabebat osequent ad ignorantiā maiorē legū et iuriū q iustorum iudicior. Addenda fuit igit declaratio cū auctuz insertione et circa murmurationē preceptorū tā generaliū sicut decē precepta q̄z specialiū sicut erant iudicialia et cerimonialia Et ita dñs habuit opus legispitis et iuristis qui dicebant doctores et scribe meditantes in hac lege die ac nocte vt eam plo simpliciori nūciarent ne fierent sicut equus et mulus q̄bus nō est intellectus sed a primarēt ad deum. p pterea vt in chamo et freno certorū preceptor ostringerent oportuit

Nona consid.

Dñs vltra legē veterē op⁹ habuit instituere legē euangelicā Sicdez ad nihil pfectum adduxit lex antiqua dicēte aplo ad heb. vii. Nihil ad pfectū adduxit lex. Erat enim figura et vmbra noue legis. nam omnia in figura contingebant eis ait aplus Adueniēte igit re vel luce repleta est lex illa non soluta. ac pinde constituti sūt apostoli discipuli et euangeliste tanq̄z doctores huius legis et ceteri successōes eorum quos theologos nominam⁹ non pm corticē littere que occidit sed pm interiorē spm qui viuificat

Decima consideratio

Domin⁹ opus nō haberet iuristis alīs q̄z theologis si homines pm virtutes theologicas que sunt fides spes et charitas sponte vellēt regulari Sufficere dixit Augusti⁹

in enchiridion has virtutes ad sa
lutē omi homini. quippe claudunt
in se ipis duo illa mandata in qui
bus tota lex pendet et ꝓphete Di
liges dnm deum tuū ꝛc.et primuz
tuū sicut te ipsum Interest autem
theologoꝝ docere sufficienter ea
que sunt fidei spei et charitatis et
in regulā euangelicā et errores in/
surgentes cognoscere.⁊ cognitos
vt caueantur ab alijs insinuare.ea
deniq; docere cōuenit quibus hec
tripler virtus gignitur.nutrit.de/
fenditur.roborat̃ur Sic instituta
videtur ⁊ gubernata fuisse sufficiē
ter ecclesia ꝓmitiua sub apostol'ac
deinde per successiones varias vs
q; ad doctores sanctos inclusiue
per quadringētos annos et āpli'
quibus temp̄ibus non erat distin/
ctio theologoꝝ ⁊ canonistaꝝ licz
canones sacri multi essent vltra te/
norē expresse traditū in euāgelijs
et ceteris libris canonicis sed vēo
canones si bene inspiciam' nō sunt
nisi cōclusiones elicite vel illate ex
ꝓncipijs theologicis id est ex euā/
gelio et alijs libris canonicis per
illos quibus dicit xpūs. Qui vos
audit me audit Nihil igit̃ ammirā
dum si ad eosdē ꝓtinebat cognitō
et legislatio conclusionū illaruz ca
nonicarū ad quos ꝓtinebat noti/
tia ꝓncipiorū Inde est illud quod
sapientia dicit de se ipa Per me re
ges regnant ꝛc:

Vndecima cōsideratio

Dns ꝓter multiplicationē hoim
sub lege sua euangelica ꝑuaricātiū
eam multis modis voluit hui'mo
di canones mltiplicari Et ita op'
habuit canonistis etiaz in regimie
spirituali.quia ꝓprie dicti theologi
nequaq; sufficiebant Notem' hic
ad declarationē ampliorē q̄ theo
logi ꝓprio nomine dicunt̃ hi q̄ no
titiā ꝓfitent̃ et habent eorum que
ꝓprie dicūtur esse de theologia ꝗ
est de iure diuino seu euāgelico qd̄
idem est et qui illud sciūt elucidare
defendere roborare. Sunt autē
quattuor genera talium que ꝓprie
dicūtur ad ius diuinū et euangeli
cum ꝓtinere Primū genus est eoꝝ
que ꝓtinentur expresse in textibus
canonice scripture vt q̄ in ꝓncipio
fecit deus celum et terram. Secōm
est eorū que consequūtur ꝓsequen
ter clare in dntia necessaria et eui/
denti apud omnē vtentem ratōne
ex eis que ibidē continent̃. Tertiū
est eoruz que licet nō sequantur in
dntia clara apud omnes vtentes
ratione vel aliūde doctos.tn apd̄
exercitatos in sacris litteris con/
sequētia iudicat optima vel seq̄la
Quartū est eorū que ꝑ reuelatōez
factam ecclesie constant et hoc vel
expresse et manifeste per ꝓphicas
seu miraculosas attestationes vel
implicite per ꝓmunē attestationez
totius ecclesie vel concilij general
eam sufficienter representantis ac
per successionē legitimā deriuataz
ad posteros per eos qui tales re/
uelationes habuerunt manifeste.
Veritates omnes alie tanto dicū
tur magis ꝓtinentes vel ꝓtinen
tes ad theologiaz et suos ꝓfesso

res.quanto primius vel remoti⁹ possunt inferri ex p̄dictis Progredientes igitur vltra dicam⁹ q̄ p̄ter has virtutes seu regulas oportuit multas explicari ad regimen ecc̄a stice familie que nō poterāt exp̄sse deduci ex sacra scriptura. ⁊ oportuit fieri limitationē per auctoritatem humanā Recte eo modo quo vltra p̄ncipia iuris mozalis naturalis et cōclusiones euidenē ⁊ nēcario sequentes ex eisdem oportuit addi multas institutiones neque clare dissonas neq̄ tamē euidenē sequētes ex dictis p̄ncip̄ijs et hoc auctoritate principū vel omnium tuz quibus respublica regēda subdebatur Exemplū in vno p quod sciatur in ceteris Confessio sacramentalis est de re euangelica p̄dicta sed q̄ fiat hoc tēpore vel illo et apud suū certū sacerdotē vel apud illum est de iure positiuo q̄ nec clare sequit ex lege euāgelica q̄ sic debeat fieri nec tamen est repugnans Talia sunt sine numero in reliquis que cōcernūt dei cultū et charitatē erga ipsum et primū nostrum.

Duodecima consid.

Dñs opus habuit canonistis nedum p̄ter multiplicationes hmōi canonū positiuozū.sed etiā p̄ter incorrigibilitatē subditoz Oderūt peccare mali formidine pene Dit Oratius.vt igitur pene varie pro varijs delictis ferrent necesse fuit quemadmodū p diuersitate morbozū ordinant medici diuersitatez remediozuz pticulariū vltra ea q̄ cognoscūt ex principijs p̄bie naturalis vel sue medicine generalis. Constat aūt institutiones hui⁹modi arbitrarias esse vt plurimū que licet institutiones conformitatem quandā habeant ad legez diuinā in hoc q̄ nō ei palā dissonāt alioquin essent inique.nihilominus nō ita pertinent ad eam q̄n alie pene possent equaliter stantib⁹ illis p̄ncipijs cōstitui vt hoc est ius quale appellamus pure positiuū vel hūanum Amplius vero etsi repugnātia nō sit vt theologus sciat hmōi constitutiones penales et similes de iure positiuo.quia tamē humani capacitas ingenij multuz finita est nec ad tot sufficit.dñs habuit opus vel voluit distinctos in ecc̄a doctoēs instituere quosdā ad ius euangelicū.⁊ p̄dicie diuinū.q̄sdam ad positiuū sciendū dedicatos Et ex his inuestigamus et inuenimus puto cōmoditatez distinctiōis inē has facultates theologie et decretozū.et dominus in hoc habz op⁹ decretistis

Xlij. consideratio

Dñs nō instituit reponi ea q̄ p̄dicie sunt fidei in textibus canonum vel decretoz vnde dicūtur canoniste vel decretiste tanq̄ illa per se⁊ p̄ncipaliter ptineant ad facultatē decretozū Hec consideratio respondet his qui post facultatem decretozū sic institutaz cōtendere vellēt superfluaz esse theologoz facultatem Habemus inquiūt articulos

omnes fidei et catholicas verita/
tes. q̃d egem' theologis. ꝗ videat
ratio cur illic ponant tales verita
tes. inueniem' q̃ sũt tanq̃ articuli
certi eliciti ex theologia quorũ de
claratio spectat ad eandez. quēad
modũ etiã factum est in legib' p̃n
cipũ catholicorꝫ. nõ q̃ ad illas le
ges de directo spectent. sicut nec
eorũ declaratio. quēadmodũ nẽo
diceret q̃ declaratio symboli apo
stolorꝫ vel niceni concilij ad simpli
ces spectet. q̃bus tñ illud indicit ⁊
explicatur ⁊ datur ad credendum
Quo pacto igit q̃reret aliquis re
ponuntur hec in facultate decreto
rũ vel in facultate legũ tpalium q̃
ad theologie ptinent facultatẽ ¶ Fa
cilis est respõsio Reponũtur itaq̃
vt addant pene varie contra eos
qui ausu temerario cõtra articlos
sic explicatos dogmatisare presu
merent. Hec aũt adiectio canonũ
penaliũ sicut est de iure positiuo sic
earũ cognitio spectat ꝓprie ad de
cretorũ vel legum facultates

Quartadecima consideratio

Dñs sicut in vno corpe naturali
diuersa mẽbris singulis officia cõ
stituit ne sit scisma inter ea. sic in
corpe mystico diuersos voluit eẽ
doctores pro varietate doctrina/
rum legum vel iuriũ Hac ꝗsidera
tione p̃supposita ex p̃oribus patet
oũter iniusta concertatio vl q̃rela
eorũ. qui pro extollendo scientiam
theologie illam decretorꝫ vitupe/
rant vel ecõtra Hoc enim agere q̃d
aliud est q̃z si oculus dicat narib'
opa tua nõ agenda Rursus est p̃/
sumptio eorꝫ qui ex nõitate sue scie
nitũtur extollere et arguere eaz ce
teris omnibus pfectiorẽ. cum dicat
phs de metaphysica Necessario/
res quidẽ omnes dignior. pfectior
vero nulla Tuz p̃terea videtur in
corpe naturali mẽbra turpiora et
infima plus habere necessitatis q̃z
pulcriora et pfectiora. qualia sunt
oculus ⁊ auditus Deniq̃ manife
stum est ex his ad quã facultatem
spectat iudicare de heresibus ⁊ he
reticis Constat q̃ ad theologiã.
modũ vero ponẽdi magis determi
nat facultas decretorꝫ. sed execu/
tionẽ iudices et clientes seu bodel
li magis sciũt Exemplũ de iudicõ
false monete cuius falsitatis ogni
tio spectat ad campsores. punitio
nis modus ad legistas. executio
ad iudices et bozrelles Potuerat
hic applicatio fieri de examine bul
le illius per mendicantes extorte
sed omitto.

Quintadecima consideratio

Dñs habet opus sicut theologis
et canonistis sic homibus inferiori.
scie vel ordinis quo ad cognitõz
traditionũ humanarũ Cõsulam'
experientiam et videbimus q̃ vltra

sciam iuris diuini ⁊ canonici positiui multe sũt pticulares leges ⁊ constitutiones positiue necessarie in iudicijs quales oportet scire ipsos pcuratores et clientulos et alios inferioris ordinis.. Si autẽ q̃reret aliquis quisnam vtilior sit ecclesie dei vel eruditus in his legibus vltimis pcuratorum et promotorũ vel in sacris canonibus positiuis. Puto cõfestim ridebitur et irridebitur imo spernetur a dominis canonistis talis inquisitor. et iure q̃dem Sed cuz a simili pergũt aliq̃ curiose ne dicamus fatuose cõparare scientiã canonũ positiuorum pro ecclesiastico regimine ad scientiam euangelicã ipsi viderint Exẽplo simili dubitaret aliquis quis habendus est dignior in cura corporis vel medicus Similiter quis pferendus est vel eruditus in constitutionib⁹ positiuis sue religionis aut in synodalibus statutis. vt an pcellat iurisperitus qui tamen ad horum particulariũ cognitionem non descendit Cessent igitur deinceps huiusmodi comparationes odiose et curiose fatuose imo et fastidiose nec fit scisma in ipso corpe ecclesie sed ambulet quisque vocatione qua vocatus est gratiã quã accepit cõmũicans sine inuidia et in alterutrũ amministrans

Xvi. consideratio

Dominus opus habz decretistis non solum ꝓpter rationes sũptas ex multitudine canonũ positiuorũ cõcernentiũ spirituale regimen sed etiam regulationẽ temporaliũ maxime post dotationez ecclesie in beneficijs et alijs abunde factis Neq̃z enim euangelica lex dedit expsas de temporaliũ regimine constitutiones. ac perinde theologica considerato se ad eas particulariter cognoscendas nequaq̃z extendit. Videntur ãt sufficere leges humanitus tradite. sed si notauerimus aliaz esse rationẽ de his que mere temporalia sunt nec dedicata diuinis vsibus. aliam eorũ que cultum dei respiciũt in decimis et oblationibus in beneficijs atq̃z similibus. nemo mirabitur si legibus alijs vti congruum fuit pro his et pro illis quemadmoduz doctrina pure moralis insufficiẽs fuit pro lege reuelanda quãuis in obsequium suum possit.

Xvij. consideratio

Dominus nõ ita distinxit theologiam a sacris canonib⁹ quin ecõtra quin vtiliter et salubriẽ possint ab eodem homine quantũ sibi cõceditur inuestigari Si eniz reperti sũt qui vltra canones sacros legibus humanis dederũt studiũ suũ et econtra. et pfecerũt in vtriq̃z. si vltra philosophiam et metaphysicaz multi quotidie in theologia se vehementer exercent Hoc conuenientius habet fieri ꝙ theologus descẽdat ad inspiciendũ canones sacros tãquã cõclusiones elicitas ex suis principijs theologicis. deducere sic erit tal ambidexter. erit cni theologus canonista. et canonista theologisans. et quis est hic et lau

habimus eum Quid autē facilius est ex ambob⁹ aut per theologiam scilicet cognoscere canonicā sciam vel econtra. existimo ꝙ primū sicut facilius est et ordinatius deducē ex ꝓncipijs conclusiones q̄z ex cōclusionibus ad ꝓncipiorū notitiaz deuenire. addito ꝙ agibiliū istoꝝ vehemens consideratio a puericia vel ab adolescentia non tantū erudit neqz clarificat ingeniū quantū exercitatio in speculabilibus principijs Potuerat hic inseri querela frequenter incidens nostro tempe tam de theologis qui ad speculabilia quedā parum vtilia curiosiores existunt debito. nolentes ad consideratione agibilium tanquā suo ingenio indignam et rudem declinare Rursus inculpandi sūt iuriste illi qui particularibus conclusionibus iuriū sic adherent vt

vel ad principia resolutōnis non aduertunt.

Cxviij. consideratio

Dominus voluit ita theologiam a canonibus separari vt tamē maneret vsus terminorū theologorū inconfusus. scientia enī quelibet inferior sicut sunt principia sua a superiore alternāte eam. sic vt terminorū suorū ꝓprietarē obseruet nēe est alioq̄n fieret velut altera confusio babylonica ꝑ diuisionē linguarum nec mutuo se intelligerēt theolog⁹ et iurista Qua ex re patet ꝙ vbi de istis ēminis heresis q̄ hereticus symonia et symoniac⁹ q̄ sibi⁹ fit mētio. recursus esse ꝓncipalꝭ ad vsū quē theologic⁹ ꝓmo hz ꝓm quē dicit Aug⁹ ꝙ nob ad certā regulā loqui fas est Ac pinde pz ꝙ expositio bulle mēdicantiū reqrit exponi per ius euangelicum

Cxix. consideratio

Dñs noluit vt ꝓm ius canonicuz regulareē immobiliē de nēitate totus ecēie ꝓplus sicut optet ipm regi stabiliē et imobiliē per ius euangelicū et dīnū Tollit hec cōsideratio temeritatē aliq̄ū vel ignorantiā qui suis iurib⁹ positiuis imobilitatē et indispēsabilitatē talem tribuūt et parē vim obligādi qualē habz ipm ius euāgelicū et diuinū Ac pinde q̄t heu scādala q̄t pturbatiōes in euāgelico regimie ꝓdē orta sint et q̄tidie succrescant legi fas ē i expientie libro Tales nimirū intractabiles q̄s pbs appellat imansiuos neqz epikeyā neqz bonam eq̄tatē recipiunt. adherentes traditionib⁹ suis sicē euāgelio. imo ꝓpē traditiōes suas sicut oqueriē xps faciētes irritū mādatum dei. Mat. xv. Applicauimus als cōsideratione hāc ꝑcipue vtilē ad materiā reductiōis grecoꝝ ꝗ nūc omittam⁹ Clauis est hec consideratio ꝑ inueniēdo ōnter naturā et ordinē totī⁹ euāgelice hierarchie Et quō regimē ei⁹ monarchicū ē et regale quo ad spūalia ex imobili institutione xpi Utrū vero sit existimandū q̄ ad tpalia etiā ecēie dedicata non ita est manifestum Scitis concertationes istic innumeras esse. dicentibus alijs ꝙ ecclesia nihil

habet temporale nisi a dñis princi
pibus.alijs vero in oppositum cer
tantib' q̃ oia sunt ecclesie.sed lites
has vel numerare hic vel dirimere
non nostrum est.

Vicesima consid

Dñs voluit eruditis in sacris ca/
nonibus licentiā doctoralē impar
tiri.q̃tinus haberēt ex hoc auctem
non solū docendi ipos canones.ꝫ
eos doctrinalē interptandi expo/
nendi vel glosandi hoc inter cete
ra maxime opatur licētia doctora
lis.et illud rōnabiliter.nō enim po
tuit omni hora fieri recursus ad o
ditorē canonū. Proptēa eruditis
et a ꝓbatis conferenda fuit talis
auctoritas doctoralis non solum
ipis sed etiam ꝑncipalib' theolo
gis.ꝑsertim vbi dubietas oriretur
ex his et circa ea que ius euangeli
cum potest ad elucidationē deducere
et quēadmodū architectoni/
ca ꝑncipaliter subalternate sciētie.
et sicut ex ꝑncipijs oclusiones era/
minantē et ꝓbantur si recte sūt. De
niq̃ causas alias licentie doctora
lis esse dicim' quatinus euitēt con
fusio in politico regimīe.q̃ ne insuf
ficiens vel immeritus ad hoc ipm
se ingerat.q̃ postremo honor alit
artes dicit Cicero et omnes acce/
dūt ad studia ꝓpter gloriā. Postu
lam' tandē vt dñs pr̄familias su/
pmus nos ita solui et ad ipsuz de
duci ꝑcipiat iuxta figuram asine q̃
pulli eius q̃ ad hierulalez celestem
ipo sedente et dirigēte pueniam'.

Finis recommendacio nis Canonistarum facte per. R.p.dominuz Johem Gerson Cancellariū alme vniuersitatis Parisienū

Incipit tractat' eiusdē Magistri de nobilitate

Homo q̃dā nobilis
abijt in regionez longinq̃z
accipere sibi regnū. Quis
hō iste nobil.nisi ibs xps nobilissi
mi regi.dauid inclita ples? De q̃
per allegoriā Ecēs ait Brā terra
cuius rex nobilis est. Et in laudez
sapie ait idem in pabolis. Nobilis
in portis vir eius.cuz sederit cum
senatoribus terre. Qui ptēa de se
loquebat samueli. Qui me contem
nūt erūt ignobiles. Dicamus igi/
tur aliqua de nobilitate.sumentes
occasionē ex patre militis egregij
dñi Gwilhelmi sangnet.et nobili/
tate opositi. Nobilitas ꝑmo de
scribitur.scdo diuidit.tertio igno
bilitas pandetur.quarto corolla/
riū quadruplex elicietur.